

Szidor Erzsébet illetőségi regénye.

Szeged, szeptember 17. Illetőségi ügyek tárgyalása sohasem tartozott az egyszerűbb dolgok közé. Hosszu esztendőket óta folynak törekvések, hogy az erre vonatkozó törvény szabályos menetét kapjon s főleg az eljárás mentességek a hosszadalmasságtól, de még nem akadt okos ember, aki rátalált volna a megoldás helyes formájára. A háborút követő békekötéssel különösen komplikálódott a kérdés, akkor az optálás vált szinte jelszóvá s eredménye az, hogy ma egész sereg ember lebeg illetőség tekintetében ég és föld között a levegőben.

A kérdés mindég súlyos volt s tudunk a régi időkől esetet, amikor valaki esztendőkönt átült a rendőrség szuterénjében, várva hovatartozandóságának megállapítását. Illető csavargót egyszer behozták a városházára, azt se tudta biztosan megmondani, hogy hol született, elkezdtek hát keresni származási helyét. Az ókor klasszikusáért hét város versengett, itt ugyanannyi tiltakozott. Félt mindenki ezektől a gyanús elemektől, csak terhet jelentettek a községnek, mert beköborolták az országot, ha elunták magukat, befeküdtek egy-egy kórházba s a falu fizethette utánuk a gyógydíjat. A belügyminiszter időnkint külön listákat adott ki, figyelmeztetve mindenkit, hogy kik a notórius kórházi szédelgők.

A szuterén vendége korántsem volt letartóztatva. Csak várta, amíg elintézik a dolgát, közben annyi idő telt el, hogy valósággal polgárjogot szerzett. Télen vágta a fát, nyáron surolta az ágyfákat, üres idejében sziesztázott az udvaron és kritizálta a kosztot. Ő volt a legjobban megdöbbenve, mikor végre is a belügyminiszter döntött az illetősége dolgában, hatalmánál fogva rávárva valamelyik község nyakára. Hogy jaj, minden gyönyörtéség véget ér egyszer!

Egész rendes emberekkel is sok baj volt. Például egy kataszteri mérnök illetőségét sehogyan se tudták megállapítani. Négy évig soha sem lakott egy helyben. Ilyenkor az apja illetőségi helye volt az övé is. Igen ám, de az öreg épp olyan vándormadár volt, akárcsak a fia. Talán most is tárgyalják a dolgukat, ha ugyan nem mentek valahol tönkre az iratok.

Hogy milyen egy ilyen ügy útja? — azt is elmondjuk.

1916 nyarán az árvaszék megkereste a város tanácsát, hogy állapítsa meg Szidor Erzsébet, állami gyermekmenhelyre beutalt elhagyott illetőségét. A gyerek anyja, Szidor Katalin, kéznél volt, kihallgatták. Született a galíciai Haluscincin, 18 éves koráig otthon tartózkodott, aztán rövid ideig Pancsován, majd — akkor már 8 éve — Szegeden. Adott sose fizetett, apja igen finom kifejezés szerint vályogkésziő.

A tanács átiratát a haluscinci cs. kir. kerületi kapitányságnak, hogy ismerje el Erzsébet illetőségét.

Emlékezik még rá valaki, milyen világ volt 1916-ban Galiciában? Mentek oda a sürgetések esztendőkönt keresztül, soha válasz nem érkezett. Talán megse kapták a levelet.

Idehaza a gyermekmenhely állandóan sürgette az illetőségi hely megállapítását, három év előtt aztán a tanács már a külgymnisztériumot kérte föl, továbbítsa a galíciai elöljáróságnak az Isten tudja hányadik sürgetést.

Az akták referensei megöregedtek, előléptek, kitanulták az illetőségi praksist, de a rejtelmesen hangzó Haluscinci csak nem mozdult, tőle a lengyel vályogvetés tőzsei méretekbe szökkenhetett.

Azonban a szivós kiltartás mégis diadalmasodik egyszer.

A múlt év őszén megszólalt „a tarnopoli vajdaság közegészségügyi osztálya” (nyilván a háború után szerveződött ez a szép cím) s értesítést küldött a krakói magyar királyi konzulátusnak. Ez továbbította a magyar külügyminisztériumnak, a külügy a belügynek, a belügy Szegednek.

— Hála Istennek, sóhajtott fel a referens, térdig érő szép ősz szakállát simogatva, itt van végre az elintézés. Az igaz ugyan, hogy lengyel nyelven, de azon majd segítünk.

Mivel pedig egyik szegedi Lengyel se tud lengyelül, a fontos iratot visszaküldték a belügyminisztériumba.

— Sziveskedjenek lefordíttatni a fordító osztállyal.

Ez is megtörtént, hamar visszaérkezett a tarnopoli vajdaság válasza, immár magyar nyelven, a következő tartalommal:

— Az ennyi és ennyi számú irat magyar

nyelvről lengyel nyelvre leendő lefordítás iránti kéréssel visszaszámraztatik.

Egyelőre eddig van, most aztán kezdődik megint előlül az egész, azzal a kis különbséggel, hogy közben nyoma veszett Szidor Katalinnak, az anyának. Előbb azt keresik meg, azután folyik tovább az illetőségi regény. Felterjesztem, lefordítom, beküldöm, visszatérjesztem, kérem a továbbítását, — az 1915-ben született Erzsébet gyermek nagykorúságáig talán el is készül. Akkorára esetleg nyakig lesznek a hatóságok az ő gyereke illetőségének tárgyalásában.

Hírek

IX/18. Csütörtök. Róm. kat. és protestáns Kup. József. Gör. kat. Eumen. pk. Nap kel 5 óra 41 perckor, nyugszik 6 óra 5 perckor.

Időprognózis: Tulnyomóan száraz idő várható, lassu hőemelkedéssel.

Somogyi-könyvtár nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig. Muzeum nyitva d. e. 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár (központi egyetem I. emelet) nyitva délelőtt 8-tól 1-ig és délután 3-tól 8 óráig.

A mozi előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Szegeden a gyógyszerárak közül szolgálatot tartanak: Gerle Jenő Klauzál-tér 3 (telefon 359), Gergely Jenő Kossuth Lajos-sugárút 31 (telefon 62), dr. Löbl Imre Gizella-tér 5 (telefon 819), Moldvány Lajos Újszeged (telefon 846), Nindl János Petőfi Sándor-sugárút 41 (telefon 777), Nyilassy Agoston Szilléri-sugárút 11.

Primo de Rivera megbukott.

Madrid, szeptember 17. A direktóriumnak a király elnökletével tartott tanácskozása után a király Weiler tábornokot fogadta. Jól értesült politikai körökben az a hír jár, hogy a kirdly csak Primo de Rivera visszaérkezését várja be, azután megbizza Weiler tábornokot, hogy a régebbi politikai pártok személyeinek támogatásával kormányt alakítsen.

— Károlyi József gróf megérkezett Lequeitióba. Budapestről jelentik: Károlyi József gróf, Székesfehérvár nemzetgyűlési képviselője Lequeitióba érkezett. Károlyi József gróf szeptember 6-án hagyta el Bécsét, titkárával: Keleti Józseffel. Innen az orient-expresszel Párisba utaztak, hol 13-ig tartózkodtak. Párisban csatlakozott hozzájuk: Blazovich Jákó volt pápai bencés gimnáziumi igazgató, Ottó új nevelője. Most már hármashban mentek San-Sebastianba, honnan aztán folytatták utjukat Lequeitióba. A királyi család környezetében van Esterházy Miklós gróf és Gudenus báró volt osztrák-magyar nagykövetségi tanácsos. Solymos Károly bencés tanár, Ottó volt nevelője utrakelt és rövidesen követik haza Esterházy gróf és Gudenus báró is.

— Kmetty Károly helyett Illés Józsefet választották a pesti jogi kar dékánjává. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a kultuszminiszter Kmetty Károly jogi dékánna való megválasztását az egyetemi tanács tiltakozása miatt megsemmisítette. Az új dékán megválasztása ma délelőtt volt. A szavazatok több jelölt között oszlottak meg. A legtöbb szavazatot, tizenkettőt, Illés József egyetemi tanár kapta, aki tehát Kmetty Károly helyett elfoglalja a dékáni széket.

Házasság. Gömöri Endre, a Manufacturers Trust Company nemzetközi osztályának főnöke, New Yorkban nőül vette miss Marian Schellenberger.

Stelner Sománé értesíti ezúton is a hölgyközönséget, hogy wieni utjáról a legújabb modellekkel hazaérkezett.

— Uj egyetemi tanárok. A kormányzó a vallás-és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Farkas Béla egyetemi magántanárt, a Ferenc József-tudományegyetem állatrendszertani tanszékére, Kiss Árpád Pázmány Péter-tudományegyetemi tanársegédet pedig ugyancsak a Ferenc József-tudományegyetem matematikai és természettudományi karán a kémiai tanszékre nyilvános egyetemi tanárrá kinevezte.

— Változatlan az index. A munkásság képviselői a munkaadók szövetsége titkárságával együtt szerdán délben megállapították, hogy ezen a héten a közszükségleti cikkek árainál lényeges változás nem történt. Az indexbe fölvevett cikkek sem nem drágultak, sem pedig nem olcsóbbodtak az elmúlt napokban és így a folyó hét indexe 340, annyi mint az elmúlt hété volt. Ezek szerint a munkások ezen a héten az alapbérekre, azoknak 340 százalékat kapják.

A nagy orosz síkság nyugati részén, Lemberg és Varsó közt élő őslakó zsidók öreg rabbijának, Mayernek Baruch nevű fia szakított az ősi tradíciókkal és színész lett. Sok viszontagság után Bécs leghíresebb színésze, aki iránt a művészetek fogékonylelkű Hochaneg Elisabet bárónője szerelemre gyullad. A két fiatal szerelméről szól az a nagyszabású kiváló dráma, mely „Ki a Ghetttóból” címen péntektől szerepel a Széchenyi Mozi műsorán. A rendkívül érdekesen felépített dráma a német „Ufa”-filmgyár 1924-ben készült világattrakciója, melynek főszerepét Henny Porten és a most feltűnt Ernst Deutsch alakítják. Egy nagyvonalú zsidódráma ez, melyet Budapestet megelőzően mutat be a Széchenyi Mozi. Hogy a film milyen kiváló és reprezentatív alkotás, annak bizonyítására felhozzuk, hogy azt Budapesten az állami színház jellegű „Uránia” tudományos színház jelenteti meg. Az a körülmény, hogy a filmet az „Uránia” jeleníti meg, bizonyítja a kép minőségét, mely ha nem emelkedne jóval felül a többi attrakcionális filmekre, már tárgyánál fogva sem jelenhetne meg egy, csak kiváló, elsőrendű filmetek járó exkluzív színházban. Henny Porten ujabban csak a „Velencei kalmár”-ban játszott s ime most egy szintén klasszikus értékű filmben, a „Ki a Ghetttóból” című drámában lép fel. A film két rész 10 felvonása egyszerre kerül péntektől a Széchenyi Mozi műsorára.

Vízvezetékét Feketénél készíttesse, Szeged, Tel. 10-72.

Poloskákat petéivel együtt kizárólag kiirtani csak a Löcherer Cimexinnel lehet. Ara olcsó, hatása biztos, kezelése egyszerű, minden tisztítható vele. Főraktár: Segesváry-drogéria és Vajda-drogéria, Szeged.

Szeptember 19-én, pénteken

a Széchenyi Mozi ünnepélyes megnyitása.

Bemutatásra kerül:

Ki a Ghetttóból

című nagyszabású zsidódráma

HENNY PORTEN-nel.

Részletfizetésre

férfi-, női- és gyermek-

ruhákat,

felöltöket, átmeneti és téli kabátokat, szörmebundákat raktárról és mérték után is szállít:

BLAU IGNÁC Szeged, Kelemen-utca 5. sz.

Angoljuri szabóság.